

Titel & (co-)auteurs

Exploring cascading effects of sensory processing on language skills and social-communicative difficulties through play in young children at elevated likelihood for autism

Floor Moerman, Petra Warreyn, Ilse Noens, Jean Steyaert, Lotte van Esch, Lyssa de Vries, Melinda Madarevic, Julie Segers, Thijs Van Lierde, the TIARA-team, & Herbert Roeyers

Achtergrond & Doelen

Sommige kinderen met autisme hebben bovengemiddelde taalvaardigheden, anderen ondervinden echter taalmoeilijkheden. De eerste zorgen die ouders van kinderen bij wie later de diagnose van autisme werd gesteld naar voren brengen, hebben vaak betrekking op de taalontwikkeling van hun kind. Bovendien gebruikt ongeveer 30% van de kinderen met autisme slechts minder dan twintig woord(benaderingen) op 36 maanden (Bacon et al., 2019). Aangezien taal een belangrijke voorspeller is van langetermijnresultaten in verschillende levensdomeinen bij mensen met autisme, waaronder adaptief gedrag, sociale vaardigheden en kwaliteit van, is het van cruciaal belang om een beter begrip te krijgen van deze vroege variatie in taalontwikkeling. Onderzoek toont aan dat taalvaardigheden, in het bijzonder op 24 maanden, van belang kunnen zijn voor de latere taal- en cognitieve vaardigheden van schoolgaande kinderen. Het doel van dit onderzoek was om het verband tussen vroeg spelgedrag en taal op 24 maanden te onderzoeken, in combinatie met sensorische prikkelverwerking.

Eerder retrospectief onderzoek naar vroege sociaalcommunicatieve vaardigheden bij jonge kinderen met een latere diagnose van autisme wordt gekenmerkt door beperkingen, zoals bijvoorbeeld een selectiebias. Prospectieve studies van kinderen met een verhoogde kans op

autisme (VK-kinderen) kunnen inzicht bieden in deze vaardigheden gedurende de eerste twee levensjaren en maken het mogelijk om associaties over de tijd heen te onderzoeken. Onderzoekers richten zich hiervoor vooral op jongere broers en zussen van kinderen met autisme (siblings). De herhalingskans van autisme varieert tussen 7% en 19.5% bij. Siblings bevinden zich echter in een specifieke context. Ze leven bijvoorbeeld in een gezin met een kind met autisme. Ouders die al een ouder kind met autisme hebben, zijn eventueel meer aandachtig voor vroege autismerkennmerken en gerelateerde moeilijkheden. Het is niet duidelijk of de resultaten van eerder onderzoek met siblings kunnen worden gegeneraliseerd naar andere VK-groepen. Prematuur geboren kinderen (prematuren; kinderen geboren vóór het voltooien van de zwangerschapsduur van 37 weken) hebben ook een verhoogde kans op verschillende ontwikkelingsmoeilijkheden die gedurende hun hele leven kunnen aanhouden, waaronder autisme. De prevalentie van autisme wordt geschat op ongeveer 6-7% bij prematuren. De kans neemt toe naarmate dat de zwangerschapsduur afneemt. Door de inclusie van prematuren en siblings, konden we onderzoeken of ontwikkelingsverbanden vergelijkbaar waren tussen verschillende VK-groepen. Dit zorgde ervoor dat de onderzoekspopulatie werd verrijkt, waardoor de diversiteit en representativiteit ervan toenam.

Methode

112 ouders van siblings en prematuren die deelnamen aan het de TIARA-studie maakten deel uit van dit onderzoek. Ze vulden vragenlijsten in over vaardigheden en kenmerken van hun kind. Op de (gecorrigeerde) leeftijd van 10 maanden werd sensorische prikkelverwerking gemeten en op de (gecorrigeerde) leeftijd van 14 maanden spelgedrag. Tot slot brachten we op de (gecorrigeerde) leeftijd van 24 maanden taal en sociaalcommunicatieve moeilijkheden in kaart.

Belangrijkste resultaten & Implicaties

We vonden een significant verband tussen spelgedrag op 14 maanden en taal/communicatieve vaardigheden op 24 maanden. Onze resultaten geven aan dat spel, en taal/communicatie met elkaar verbonden zijn, en dat vroeg spelgedrag een impact zou kunnen hebben op latere taal en communicatie. Onze bevindingen tonen ook aan dat spel een belangrijke factor kan zijn in de associatie tussen het opzoeken van sensorische prikkels op jonge leeftijd en latere taal en communicatie van VK-kinderen. Meer specifiek vonden we dat het meer op zoek gaan naar zintuiglijke prikkels op 10 maanden geassocieerd was met hogere spelscores op 14 maanden. Dit ging op zijn beurt gepaard met hogere taalscores en minder communicatieve moeilijkheden op 24 maanden. Dit bevestigt dat het vaak op zoek gaan naar zintuiglijke prikkels niet altijd negatief geassocieerd is met latere ontwikkelingsmogelijkheden, zoals soms algemeen wordt aangenomen. De associatie tussen het op zoek gaan naar zintuiglijke prikkels en taal werd volledig gemedieerd door spel, aangezien er geen direct effect gevonden werd. We vonden ook dat hypo- en hyperreactiviteit op zintuiglijke prikkels op 10 maanden niet geassocieerd was met latere taalvaardigheden, maar wel met latere sociaalcommunicatieve moeilijkheden.

Het verband tussen spel en sociaalcommunicatieve moeilijkheden/taal, bevestigt dat het voor sommige VK-kinderen met autisme nuttig zou kunnen zijn om deel te nemen aan vroegtijdige interventieprogramma's die zich focussen op een combinatie van verschillende vaardigheden, waaronder spelgedrag. Uit ons onderzoek is gebleken dat sommige kenmerken van de twee kerndomeinen van autisme met elkaar samenhangen bij jonge kinderen en dit kan ook informatief zijn voor vroege interventieprogramma's. Bijvoorbeeld, kinderen met autisme die moeite hebben met onder- of overgevoeligheid voor prikkels en daardoor hulp nodig hebben om hun behoeften te communiceren, hebben mogelijk een andere aanpak nodig. Zij kunnen bijvoorbeeld baat hebben

bij opvallender input, zoals het gebruik van zeer motiverend speelgoed of het koppelen van communicatie aan positieve emoties, om hun communicatieve vaardigheden te ontwikkelen.